

Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет міжнародних відносин

Кафедра міжнародних комунікацій та політичного аналізу

ПРОГРАМА

КОМПЛЕКСНОГО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ З ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»

ОПП «Міжнародна інформація та суспільні комунікації»

Затверджено рішенням кафедри міжнародних
комунікацій та політичного аналізу,
протокол № 2 від 13.09.2021 р.



Наталія КАРПІЧУК

Затверджено рішенням вченої ради
факультету міжнародних відносин,
протокол № __ від ____, 2021 р.



Антоніна ШУЛЯК

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Комплексний атестаційний екзамен з фахових дисциплін проводиться на VI курсі і має на меті виявити знання, уміння і навички студентів з ряду загальноосвітніх та спеціальних дисциплін, вивчення яких передбачене навчальним планом. Державний іспит складається із трьох теоретичних питань, кожне із яких оцінюється у 100 балів.

На комплексному атестаційному екзаміні студенти повинні показати знання загальнотеоретичних дисциплін, які необхідні для організації практичної роботи, зорієнтованої на аналіз інструментів впливу в інформаційному просторі, методів боротьби в інформаційному просторі, світової практики ведення інформаційної політики та безпеки, інформаційне протиборство у сучасних воєнних доктринах; геополітичні наслідки інформаційного протиборства; суть і структура стратегічних комунікацій (інформаційні операції, психологічні операції, публічна дипломатія, зв'язки з громадськістю); знання щодо сутності культурної дипломатії як інструменту м'якої сили держави, механізмів її реалізації й впливу та вдосконалити навички аналітичної діяльності у сфері, типи, структури, законів функціонування і трансформації міжнародних систем; поняття, різновиди й основні компоненти середовища міжнародних відносин; соціального та позасоціального середовища глобальної системи міжнародних відносин; поняття міжнародного порядку та його особливості в сучасних умовах; здатність ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології; здатність демонструвати знання базових категорій та новітніх теорій, концепцій, технологій та методів у сфері міжнародних відносин; здатність до реалізації процесів пошуку, передачі та аналізу інформації, підбору та використання аналітичного інструментарію в формуванні політичного рішення для імплементації зовнішньополітичної стратегії, в усіх сферах міжнародних відносин, глобальної та регіональної комунікації; здатність підтримувати належний рівень теоретичних знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

На комплексному атестаційному екзаміні студенти повинні показати уміння і навички застосування отриманих знань для вирішення практичних і теоретичних

завдань, пов'язаних із здійсненням зовнішньополітичного курсу української держави; повинні вміти узагальнювати та аналізувати отриману міжнародну інформацію, здатними виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації культурної дипломатії в системі міжнародних відносин; здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення заходів культурної дипломатії з урахуванням національної специфіки, визначати характер документів зовнішньополітичного та зовнішньоекономічного змісту; повинні уміти відрізнити незвичні від типових суспільно-політичні та соціально-економічні явища; аргументувати свою точку зору щодо дискусійних проблем розвитку міжнародних відносин; повинні уміти використовувати набуті теоретичні знання в майбутній професійній діяльності.

До програми державного іспиту включено дисципліни «Міжнародні системи та глобальний розвиток», «Стратегії миру та міжнародної безпеки», «Інформаційні війни в геополітиці», «Культурна дипломатія».

Оцінка за іспит здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у 4-бальну та шкалу ECTS.

Переведення оцінок, виражених у балах за стобальною шкалою, в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS здійснюється відповідно до таблиці.

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
		пояснення
90–100	відмінно	відмінне виконання
82–89	дуже добре	вище середнього рівня
75–81	добре	загалом хороша робота
67–74	задовільно	непогано
60–66	достатньо	виконання відповідає мінімальним критеріям
1 – 59	незадовільно	необхідне перескладання

Навчальна дисципліна «Міжнародні системи та глобальний розвиток» є однією з нормативних дисциплін магістерської підготовки і має за мету ознайомлення студентів з особливостями міжнародних відносин в умовах глобалізації світу.

Особливості системного підходу до аналізу міжнародних відносин і специфіку міжнародних систем; типи, структуру, закони функціонування і трансформації міжнародних систем; поняття, різновиди й основні компоненти середовища міжнародних відносин; соціальне та позасоціальне середовище глобальної системи міжнародних відносин; поняття міжнародного порядку та його особливості в сучасних умовах; сутність глобалізації та її інтерпретація у сучасній науці; параметри виміру глобалізації та форми її прояву; глобалізм як неоліберальну концепцію глобалізації; альтерглобалізм як альтернатива глобалізму; роль міжнародного піару у формуванні іміджу глобалізації та транснаціональної ідентифікації; особливості PR-забезпечення входження України в глобалізаційний простір.

Компетенції: вибирати напрямки й теми наукових досліджень у галузі міжнародних систем та глобального розвитку; вибирати методи і методики, методичні прийоми і процедури дослідження міжнародних систем та глобального розвитку; працювати з відповідними джерелами інформації; систематизувати, аналізувати та узагальнювати інформаційний матеріал; проектувати дослідження у сфері міжнародних систем та глобального розвитку (проводити емпіричні дослідження з відповідних проблем); готувати та оформлювати повідомлення, доповіді, статті з проблем міжнародних систем та глобального розвитку; застосовувати методи аналізу та інтерпретації міжнародних систем та глобального розвитку в кваліфікаційній роботі магістра.

СТРАТЕГІЇ МИРУ ТА МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ

Метою курсу є засвоєння теоретичних знань та практичних навичок щодо оцінювання актуальних і потенційних викликів і загроз національній безпеці в аспекті національних, регіональних і блокових стратегій міжнародної безпеки.

Основними завданнями курсу є: - отримання студентами знань, умінь і навичок, необхідних для розуміння головних тенденцій і перспектив сучасної політики, здатності розуміти рушійні сили і закономірності розвитку історичного процесу в сфері міжнародної безпеки; - вироблення у студентів вміння професійно грамотно аналізувати і роз'яснювати позиції України щодо основних проблем і трендів міжнародної безпеки; - формування знань і розуміння основних стратегічних напрямів зовнішньої політики провідних зарубіжних держав, особливостей їх дипломатії і взаємин з Україною з питань міжнародної безпеки, розуміння основ регулювання міжнародних конфліктів з використанням дипломатичних та інших застосовуваних у міжнародній практиці методів.

Вивчаються: фактор безпеки в світовій політиці й міжнародних відносинах; формування сучасної системи міжнародної безпеки; міжнародне безпекове середовище: виклики та загрози національній безпеці України; система забезпечення міжнародної безпеки: принципи побудови, особливості; стратегічний підхід у забезпеченні миру й міжнародної безпеки; стратегії міжнародних організацій (стратегія миротворчої діяльності ООН, Стратегія ОБСЄ із протидії загрозам безпеки й стабільності у XXI ст., Рада Європи), діяльність неурядових організацій; стратегії НАТО (розвиток стратегічної концепції НАТО, фактори впливу на стратегію НАТО, стратегічна концепція «2010: «Активна участь, сучасна оборона», стратегія НАТО-2030); національна безпека України в світлі перспективної стратегії НАТО; позаєвропейські регіональні стратегії (ОДКБ, ЛАД, Азіатсько-тихоокеанський регіон); стратегія ЄС (правова й інституційна основа безпеки в Європейському Союзі, спільна європейська політика безпеки і оборони, Європейська стратегія безпеки «Безпечна Європа в кращому світі», глобальна стратегія безпеки Європейського Союзу «Спільне бачення, єдиний підхід: сильна

Європа», перспективи розвитку стратегії безпеки ЄС); національні стратегії (Росія. Китай. Японія. Індія); стратегія національної безпеки України.

ІНФОРМАЦІЙНІ ВІЙНИ В ГЕОПОЛІТИЦІ

Курс орієнтований на здобувачів освітнього ступеня магістра за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» задля оволодіння знаннями, формування вмінь і навичок з концептуально-теоретичних та практичних основ інформаційного протиборства й інформаційно-психологічних операцій у сфері міжнародних відносин та запобігання їх негативному впливу.

Завдання навчальної дисципліни – формування знань та вмінь у сфері стратегічних комунікацій, зокрема інформаційних та спеціальних операцій, а також у таких розділах сучасних комунікативних технологій як пропаганда та контрпропаганда, комунікативні стратегії з активним опонентом.

Предмет навчальної дисципліни «Інформаційні війни в геополітиці» – стратегічні комунікативні технології з довготривалими та короткотерміновими цілями.

Вивчаються: інформаційна складова національної безпеки; інформаційний простір і його трансформація; інформаційне протиборство у сучасних військових доктринах; геополітичні наслідки інформаційного протиборства; суть і структура стратегічних комунікацій (інформаційні операції, психологічні операції, публічна дипломатія, зв'язки з громадськістю); забезпечення стратегічних комунікацій; спеціальні інформаційні операції, їх структура й сценарії; роль і статус інформаційно-психологічних операцій в сучасному інформаційному протиборстві та стратегічних комунікаціях, захист від інформаційно-психологічних операцій; сучасні методи стратегічних комунікацій.

КУЛЬТУРНА ДИПЛОМАТІЯ

Метою курсу є дати знання щодо сутності культурної дипломатії як інструменту м'якої сили держави, механізмів її реалізації й впливу та вдосконалити навички аналітичної діяльності у сфері. Основними завданнями курсу є вивчення базових категорій і понять культурної дипломатії, аналіз успішних кейсів культурної дипломатії держав світу.

Поняття «культурна дипломатія», цілі, завдання, суб'єкти й об'єкти, принципи. «М'яка сила». Публічна дипломатія. Мультикультурне середовище культурної дипломатії. З історії культурної дипломатії. Структури й Інститути культурної дипломатії. Мистецтво, спорт, національна кухня, економічні форуми як інструменти культурної дипломатії. Національні стратегії культурної дипломатії держав світу (case-study). Культурна дипломатія України.

Компетенції: здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації культурної дипломатії в системі міжнародних відносин; здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення заходів культурної дипломатії з урахуванням національної специфіки, мультикультурного середовища; здатність аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру у сфері культурної дипломатії, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення; здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема у контексті публічної й культурної дипломатії; здатність здійснювати прикладні аналітичні дослідження з питань культурної дипломатії; здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.